

Türkiye Ortadoğu'yu ne kadar tanıyor

06.08.2017

Dış politikadaki başarısızlıklar, Türkiye'yi bölgesinde yalnızlaştırdı ve itibarsızlaştırdı. Bunun sadece güvenlik düzleminde, diplomatik alanda değil, ekonomik ve toplumsal alanda da maliyeti ağır. Büyük sözler etmenin, siyasal İslamcı, mezhepçi, yeni Osmanlıcı dil kullanmanın, yararı olmadı. Bu başarısızlığın nedenlerini sıralamakta yarar var.

1 – Türkiye, Ortadoğu'yu yeterince bilmiyor. Bölgeyi tanımak için din ve mezhep bağı yetmiyor. Dini eğitim almak, dindar olmak, İslamcı, muhafazakâr siyaseti benimsemek, İslam dünyasını, Ortadoğu'yu bilmek anlamına gelmiyor. AKP, Osmanlı deneyimini çok önemsiyor. Osmanlı geçmişini çok öznlüyor. Osmanlı dönemine çok öykünüyor. Bunu da iç siyasette fazlasıyla ve başarıyla kullanıyor. Ancak, Arap dünyası, İslam alemi ve Ortadoğu ülkeleri, Osmanlı idaresinde yaşadıkları dönemi, AKP'nin sandığı kadar özlemiyorlar. Pek çok Arap ülkesi, özeleştirme vermek yerine, geri kalmışlıklarını Osmanlı idaresiyle açıklamak gibi, gerçekçi, bilimsel olmayan, kolaycı bir tavır içinde. AKP'de egemen olan, "Arap dünyası, İslam alemi, Osmanlı'nın dirilmesini ve bölgeyi yeniden yönetmesini istiyor" şeklindeki düşünce, hayalden ibaret. Bunu isteyen Arap ülkesi yok. Tüm dış politikayı Ortadoğu'ya endeksli, Ortadoğu odaklı yürütmek yanlış. Çünkü Ortadoğu siyaseti zordur. Sorunlar arasında öncelik sıralaması yapmak güçtür. Bir soruna taraf olunca, sonradan sınırlanamazsınız. Bir tarafla ilişkileri sürdürürken, diğer taraflarla da sürdürmek, yani taraflara eşit mesafede bulunmak, her tarafla diyalog içinde olmak gerekir.

2 – AKP, Arap milliyetçiliğini tanımıyor. Araplar, kendi aralarındaki onca soruna rağmen, Türkiye söz konusu olduğunda, birbirlerini destekliyorlar. Türkiye'nin bir Arap ülkesinin içişlerine karışmasını, Araplar arasında taraf olmasını istemiyorlar. Misal; Arap Birliği Türkiye'nin Rakka'dan çıkmasını isteyen kararı oybirliğiyle almıştı. Katar ve Suudi Arabistan gibi aramızın iyi olduğu ülkeler de kararı desteklemişti. Oysa Arap Birliği'nde kararların oybirliğiyle alındığı nadir görülür. Oybirliğiyle alınan son karar 1973'te çıkmıştı. Türkiye'nin Arap milliyetçiliği yapmasının, Arap dünyasına öncülük etmeye çalışmasının nesnel temeli de yok. Çünkü Türkiye Arap ülkesi, Türkler de Arap değil. Yunanistan'ın Türk dünyasına liderlik etmesi ne kadar mümkün ise Türkiye'nin de Arap dünyasına liderlik etmesi o kadar mümkün.

DIŞİŞLERİNİ DIŞLAMAMANIN MALİYETİ

3 – Bölgedeki nüfuzumuz fazla abartıldı. O denli etkili olmadığımız, Yunanistan 18 adamızı işgal edince görüldü. Suriye'de görüldü. Rus uçağını düşürdükten sonra görüldü. İsrail'le ilişkilerde U dönüşü yaptıktan sonra görüldü. ABD ve Avrupa aleyhine atıp, tek bir ekonomik, diplomatik adım atmadığımızda görüldü. FETÖ ve PKK- PYD terör örgütleri konusunda batıdan hiçbir istediğimizi alamadığımızda, dahası Rusya'nın PYD ofisini kapatmasını başaramadığımızda görüldü. Dış politikadaki sürekli U dönüşleri inandırıcılık, güvenilirlik, devamlılık, tutarlılık, itibar ve caydırıcılık anlamında olumsuz etkiledi.

4 – Dış politikaya ilişkin kararlar, dışişleri dışlanarak, ölçülüp biçilmeden, önü arkası tartışılmadan alınıyor. AKP döneminde Dışişleri Bakanlığı kadroları nicelik olarak arttı. Nitelik olarak azaldı. Bakanlığa alınan kadrolar arasında İngilizcesi yetersiz olduğu için, bakanlık bütçesinden İngilizce kursuna yollananlar var. Ama bir ilk gerçekleşti. ABD

vatandaşı da olan büyükelçimiz var artık!!!

5 – Dış politika, partiler üstü anlayışın, devlet politikasının en fazla egemen olduğu alandır. Ama AKP kendi dış politika anlayışını yürütüyor. Dış politika, iç politikada araç olarak kullanılıyor. Araçsallaştırılıyor. Hamaset malzemesi, dış politik hedeften çok iç siyaset malzemesi yapıyor. Bu iç siyasette belli bir destek sağlıyor. Ama dış siyasette işe yaramıyor. Bu kadar büyük sözler etmiş olmak, manevra sahamızı, hareket kabiliyetimizi daraltıyor. Eylem esnekliği kalmıyor. Dış politikada başarısız olunca, hiç özeleştiri vermeyip, hep başkalarını suçlamak gerçekçi değil. Türkiye dış politikada tarafsızlığını yitirdikçe, özellikle de Ortadoğu'da güvenilirliği zarar gördü. İdeolojik, mezhepçi diplomasi Başarısız oldu. Güvenilirlik, inandırıcılık, öngörülebilirlik unsuru kayboldu. Türkiye'de dış politika iç politikanın uzantısı olmaktan çıktı. Esiri oldu. Tamamen içeriye dönük yapılar oldu. Oysa geçmişte başarılı örnekler var: Misal; Ecevit Kıbrıs Fatihi olarak bu dış politika başarısını iç siyasette oya dönüştürdü. Ama hamaset yapmadı. Arkaladığı kamuoyu desteğini ABD'yle masaya oturduğunda kullandı. Bu destekle ABD'nin baskısına direndi. Ama bu iç desteğin de bir sınırı vardır. Tüm diplomatik adımlar, iç destekle ve içeriye yönelik olarak atılmaz. Çok ince hesaplar yapılır. Çünkü diplomaside tesadüf yoktur.

GERÇEKLER VE NİYETLER ÖRTÜŞMÜYOR

6 – İmkânlar ve hedefler; gerçekler ve niyetler arasında uçurum var. Denge yok. Çok yüksek sesle, üst perdeden konuşuyoruz. Ama bunu eyleme dökemiyoruz. Dökemeyince de inandırıcılık, güvenilirlik zarar görüyor. Oysa dış politika çok düşünülüp az konuşulan bir alandır. Misal; Çin böyle davranır. İktisadi, siyasi, teknolojik gücü büyüktür, ama tevazu sahibidir. Hiç yüksek perdeden atıp tutmaz. Oysa uluslararası ilişkilerde, ulus devletler ve uluslararası aktörlerle iş yapılır. Bu nedenle ülkeler tutarlı, öngörülebilir adımlar atmaya çalışırlar. Verdikleri sözü tutamaz; yerine getiremeyecekleri vaatlerde bulunur; bir gün öyle başka gün böyle konuşurlar ise kendilerine güvenilmeyeceğini bilirler.

7 – Türkiye'nin komşularıyla sürekli sorun yaşayan bir ülke olarak anılmasında, komşu ülkelerin içişlerine karışma hevesinin payı büyük. Misal; Irak'ta Bağdat hükümetine karşı Kuzey Irak Bölgesel Kürt Yönetimi'ni destekliyoruz. Barzani geldiğinde İstanbul ve Ankara'daki havalimanlarına Kuzey Irak bayrağı çekildi. Suriye'de Esad rejimine karşı güçlerle uzunca süre işbirliği yaptık. Açılım süreci denilen çöküş ve çözülme sürecinde, PKK terör örgütünün Suriye kolu olan PYD'nin lideri Salih Müslim, Ankara'da en üst düzeyde ağırlandı. Şimdi çok haklı ve doğru olarak ona terörist diyoruz. Ama bu tutarsızlığı, çelişkiyi de dünya unutmuyor. O yüzden, ABD'den, Rusya'dan PYD'yi terörist olarak tanımalarını isteyince, olumlu yanıt alamıyoruz. Türkiye Bulgaristan'la bile sorun yaşıyor. Bu ülkede 26 Mart 2017'de yapılan genel seçimlere müdahale etmekle suçlanıyor. AKP'nin, Bulgaristan'daki Türklerin partisi olan Hak ve Özgürlükler Partisi'ni bölmesi, o partiden kopan siyasi hareketi desteklemesi, hem Türklere güç kaybettirdi, hem Bulgaristan siyasetindeki etkilerini azalttı, hem oradaki Türkleri zor durumda, baskı altında bıraktı, hem de Bulgaristan'ın sert tepkisini çekti.

Kıssadan Hisse: Napolyon, "Dış politika esasen iç politikadan ibarettir" der. Yani, iç siyasette ne oluyorsa, dış siyasette de o oluyor.

Barış Doster

Odatv.com

Barış Doster

Diğer Yazıları

Tahran Zirvesi neleri gösterdi

09.09.2018

ABD, Ortadoğu'da bunları göremedi

02.09.2018

Tarihten ders çıkarmanın önemi

18.08.2018

ABD, İran'a karşı kimleri kullanacak

06.08.2018

Batı ittifakındaki çatlak büyüyor

26.07.2018

Trump'ın başlattığı ticaret savaşları neyi gösteriyor

16.07.2018

Tüm Yazıları

Müyesser Yıldız

TESUD Başkanına neler soruldu?

30.06.2021

Dr. Hüseyin Nazlıkul, M.D. PhD.

Hastalıklara karşı direnç nasıl artırılır

03.10.2021

Salih Seçkin Sevinç

Pandemi bahaneleri oldu... Restoranlar bizi ya...

03.10.2021

Rafael Sadi

O kritik ziyaretin arka planı

03.10.2021

Yusuf Yavuz

Yeni plan devrede

17.06.2021

Soner Yalçın

Tehdit etmeyin

18.06.2021

Soner Yalçın

Tunus'un foncuları

28.07.2021

Soner Yalçın

Erdoğan'ın öfkесinin sebebi

26.10.2021

Sami Menteş

Milli Eğitim Bakanı yalan söylüyor

25.06.2021

Soner Yalçın

Ata'nın çocukları: 68 Kuşak

30.06.2021

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

ANA SAYFA

YAZARLAR

VİDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

